معنا و مصادیق «حروفه من معانیه»

شاگرد: در اینجا اگر حروف به‌معنای قرائات باشد چه معنایی می‌دهد؟

استاد: یعنی هر قرائتی را می‌شناسم که به چه منظوری است. مثلاً «غُلف» را نسبت به‌معنای خودش می‌شناسم و «غُلُف» را هم نسبت به‌معنای خودش می‌شناسم. «حروفه من معانیه»؛ یعنی حروف دارد و به ازاء حروف هم معانی دارد. «اعرف حروفه من معانیه».

شاگرد: چرا «من» به کار می‌برند؟ اگر این معنا مراد بود بهتر نبود که بگویند قرائات را از هم می‌شناسند؟ مثلاً بگویند که حروف را از هم می‌شناسند؟ یا مثلاً بگویند «حروفه مع معانیه». یعنی قرائات را با معانی‌شان می‌شناسند.

استاد: این فرمایش درستی است. کلمه «من» مخصوصاً با قبلش که حضرت فرمودند «ناسخه من منسوخه، فصله من فصاله»... .

شاگرد: «لأعرف ناسخه و منسوخه و محكمه و متشابهه و فصله من وصله و حروفه من معانيه».

استاد: برای این دو تمیزی قائل شده‌اند، فرمایش شما را اظهر می‌کند. ولی در اینکه روایات معانی متعدد داشته باشد و محتملاتی را در ذهن کسی که می‌خواهد کار بکند ایجاد بکند...؛ حضرت بعد از «احرفا» کلمه‌های دیگر را هم به کار بردند.

شاگرد: و تصریفا

استاد: احسنت. «و احرفا و تصریفا». قرآن کریم احرف دارد و تصریف دارد. امام علیه‌السلام مصادیقش را که در اینجا نگفته‌اند. اگر خواستید با مصادیق آن انس بگیرید کتاب تفسیر منسوب به سید مرتضی –متشابه القرآن- را ببینید. مرحوم مجلسی کل این کتاب را به نظرم در بحارالانوار آورده‌اند. چاپ جدا هم شده است. در نرم‌افزارها هم هست.

شاگرد: رساله محکم و متشابه منظور شما است؟

استاد: برای سید مرتضی است. این رساله خیلی نزدیک به مقدمه تفسیر قمی است. مقدمه تفسیر قمی و رساله محکم و متشابه سید را که ملاحظه بفرمایید می‌بینید بسیاری از مصادیق را امام علیه‌السلام ذکر می‌کنند که راه گشا است. این را برای تحقیقات بعدی شما عرض می‌کنم. مصادیق فصل و فصال و معنا و حروف را آدم می‌تواند چه بسا پیدا کند. در اینجا توضیح ندادند و حضرت هم مصادیق را نفرمودند. در آن جا هم تطبیق نکردند. بعض موارد‌ش را تطبیق کردند. اما این اندازه یادم هست که مصادیق بسیار زیادی هست که آدم می‌تواند این‌ها را در آن جا حدس بزند و پیدا کند.

بازبینی #2
ایجاد شده 21 آوریل 2024 13:02:43 توسط ... .

. ... طس‌وت 15:00:12 2024 مه 28 به روزرسانی شده